

Innspill til bostøtteutvalget (mai 2026)

Redd Barna takker for muligheten til å gi innspill til bostøtteutvalgets arbeid. Vi arbeider for å sikre barns rettigheter slik de er nedfelt i FNs barnekonvensjon, og er blant annet opptatt av hvordan økonomiske rammer og boligforhold påvirker barns oppvekstvilkår. Bostøtten er et av de viktigste virkemidlene vi har for å sikre at alle barn skal ha mulighet til å vokse opp i trygge og stabile hjem. Samtidig ser vi at ordningen i dag treffer for få og dekker for lite av de reelle bostøttebehovene.

Under følger våre viktigste innspill til hvordan bostøtten og det boligsosiale arbeidet bedre kan ivareta situasjonen for barn og barnefamilier.

Barn og barnefamilier rammes hardt av boligusikkerhet

Nær 100 000 barn i Norge vokser opp i familier med vedvarende lavinntekt, samtidig som bostøttebehovene har økt betydelig de siste årene. Mange barnefamilier har en utrygg tilknytning til boligmarkedet, preget av trangboddhet, hyppige flyttinger og lav boligstandard. Hvordan barn bor, henger tett sammen med hvordan de har det. Utrygge og ustabile boforhold påvirker barns helse, skolegang og sosiale liv, og gjør det vanskeligere å gjøre lekser, invitere venner hjem og delta i fritidsaktiviteter. Hyppige flyttinger og boligusikkerhet skaper stress og uforutsigbarhet, kan føre til brudd i skolegang og sosiale nettverk, og svekker barns tilhørighet og muligheter senere i livet.

Menneskerettslige forpliktelser og behov for tydeligere lovverk som sikrer barnets beste

Barnekonvensjonen artikkel 27 gir barn rett til en tilfredsstillende levestandard, inkludert hjelp til å skaffe bolig. Dette følger også av FNs konvensjon om økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter artikkel 11 og FNs bærekraftsmål nr. 11. Tilgang til en egnet bolig er avgjørende for å oppfylle en rekke andre rettigheter i barnekonvensjonen, blant annet helse (artikkel 24), utdanning (artikkel 28) og retten til lek og fritid (artikkel 31). Dette tilsier at barnefamilier må prioriteres tydeligere i det boligsosiale arbeidet.

Redd Barna mener det er behov for å styrke det rettslige rammeverket for å sikre at barnets beste faktisk ivaretas i bostøtteordningen og i det boligsosiale arbeidet. Barnets beste skal etter Grunnloven § 104 og FNs barnekonvensjon artikkel 3 være et grunnleggende hensyn i alle beslutninger som berører barn. FNs barnekomité har også anbefalt at Norge sikrer en barnerettighetsbasert tilnærming i utvikling og gjennomføring av politikk og tiltak for å bekjempe fattigdom. Barnets beste må derfor ikke bare være et generelt hensyn, men et konkret og dokumenterbart vurderingstema i vedtak som gjelder bolig og bostøtte. Når avgjørelser får direkte konsekvenser for barns bostituasjon, må det fremgå hvordan barns behov er vurdert og vektlagt. Redd Barna mener hensynet til barnets beste må tydeliggjøres og forankres sterkere i bostøtteleven og i boligsosialloven.

Vi anbefaler at det lovfestes krav om at vurderinger av barnets beste skal inngå i vedtak som berører barns bostituasjon, og at det fremgår hvilken betydning vurderingen har hatt for utfallet. Dette følger også av FNs barnekomités generelle kommentar nr. 14 om barnets beste. En eksplisitt og etterprøvable plikt til å vurdere og dokumentere konsekvenser for barn vil styrke barns rettssikkerhet, gi klarere føringer for saksbehandlingen og bidra til mer likebehandling på tvers av kommuner. Dette må følges opp med systematisk kompetanseheving, slik at rettslige krav også omsettes i forsvarlig praksis.

Barn og unges rett til medvirkning

Redd Barna vil også anbefale utvalget å innhente innspill og erfaringer fra barn og unge som lever med boligusikkerhet, trangboddhet eller ustabile boforhold. Barn og unge har egne erfaringer med hvordan boligforhold påvirker hverdagen, skolegang, fritid, trygghet og tilhørighet, og deres perspektiver er viktige for å utvikle treffsikre tiltak. Dette følger også av barnekonvensjonen artikkel 12, som gir barn rett til å bli hørt i saker som berører dem, og til at deres synspunkter tillegges vekt i

tråd med alder og modenhet. En barnerettighetsbasert tilnærming til bostøtte og boligsosial politikk forutsetter derfor at barn og unges erfaringer inkluderes i utvalgets arbeid.

Et presset leiemarked øker risikoen for bostedsløshet blant barnefamilier

Redd Barna mener situasjonen på leiemarkedet er et tungtveiende argument for å styrke bostøtten. Leiemarkedet er preget av høye priser, lav tilgang på egnede boliger og økende konkurranse. Husbankens tall viser at én av tre leiere er økonomisk utrygge og kan være én uforutsett utgift unna å miste fotfestet i boligmarkedet.¹ Når stadig flere familier lever med små økonomiske marginer og et presset leiemarked, øker også risikoen for boligusikkerhet og bostedsløshet. Bostedsløshet og boligusikkerhet blant barnefamilier er et alvorlig og økende problem. Den nasjonale kartleggingen viser en kraftig økning i bostedsløshet blant barnefamilier. Antall barn i bostedsløshet har økt fra 142 i 2020 til rundt 500 i 2025.² Midlertidige botilbud og hyppige flyttinger skaper utrygghet og er ikke egnet for barn over tid. Mangel på en trygg og stabil bolig får store konsekvenser for barns trygghet, helse og oppvekst, og barn rammes særlig hardt av manglende botrygghet.³ Særlig større barnefamilier og familier i pressområder kommer dårlig ut.

Når fattigdommen samtidig øker og det boligsosiale sikkerhetsnettet svekkes, havner flere familier i prekære situasjoner. For mange fungerer ikke lenger bostøtten som et tilstrekkelig sikkerhetsnett. Dette øker risikoen for hyppige flyttinger, dårligere boforhold og i verste fall bostedsløshet. Redd Barna mener utviklingen i leiemarkedet gjør bostøtten viktigere enn før, både som støtteordning og som forebyggende virkemiddel mot bostedsløshet blant barnefamilier.

Trygge boforhold for barn som har bodd på kresesenter

Et presset leiemarked og mangelen på kommunale boliger slår også svært uheldig ut for barnefamilier som bor på kresesenter. Ikke alle kan flytte hjem igjen etter opphold på kresesenter, og i Redd Barnas rapport *Barn med erfaringer fra kresesenter forteller* kommer det frem at familier blir boende på kresesenter lengre fordi det ikke finnes trygge og egnede boliger i kommunen som familien kan flytte til.¹ Endringer i kresesenterloven som trådte i kraft ved årsskiftet tydeliggjør kommunens ansvar for oppfølging i reetableringsfasen i samarbeid med andre deler av tjenesteapparatet, herunder å hjelp til å finne bolig. Redd Barna er kjent med at boligmangel fører til økt botid på flere kresesenter over hele landet, og boligmangelen fører til sprengt kapasitet på kresesenteret fordi voldsutsatte ikke får tak i bolig når de er klare for å flytte ut fra kresesenteret.⁴

Redd Barna ber bostøtte-utvalget se på om barnefamilier på kresesenter bør løftes som en prioritert gruppe for vurdering av bostøtte. Å oppholde seg på et kresesenter i lengre perioder kan ha store konsekvenser for barns trivsel og utvikling. Selv om kresesenteret er et godt tilbud til voldsutsatte barn og foreldre, er det ikke ment for å være et langsiktig tilbud. Lang botid på kresesenter kan føre til usikkerhet og utrygghet for barna om hvor lenge de skal være der og hva som vil skje videre. Barn på kresesenteret har også ofte begrenset tilgang til skolen, venner og fritidsaktiviteter. Familier med barn på kresesenter må prioriteres når det gjelder å få hjelp til å flytte ut og reetablere seg i samfunnet. Redd Barna frykter at dårlig økonomi og mangelen på boliger i ytterste konsekvens kan føre til at noen flytter tilbake til voldsutøver.

Bostøtten må styrkes og bli mer tilgjengelig

Bostøtten er et av de viktigste virkemidlene vi har for å sikre at familier med lav inntekt kan bo trygt og stabilt. For mange barnefamilier er ordningen avgjørende for å kunne beholde en egnet bolig og forebygge boligusikkerhet. Samtidig viser forskning at dagens ordning i for liten grad ivaretar behovene til sårbare barnefamilier.

¹ Husbanken (2025). *Statusvurdering av leiemarkedet 2025*. Husbanken.

² Husbanken og NIBR (2026): *Kartlegging av bostedsløshet i Norge 2025*

³ Kirkens Bymisjon (2026): *Snakk om bostedsløshet blant barnefamilier*.

⁴ <http://nrk.no/tromsogfinnmark/kresesenter-i-tromso-har-sprengt-kapasitet-1.1733686>

BOVEL viser at langt flere barnefamilier burde fått bostøtte, og at mange mottar for lite.⁵ Særlig i Oslo og andre store byer er boutgiftstakene for lave sammenlignet med de reelle boligkostnadene. Samtidig slår dagens inntektsgrenser og inntektsprøving særlig negativt ut for store barnefamilier, slik at mange faller utenfor ordningen selv med inntekter langt under fattigdomsgrensen. Dette svekker bostøttens evne til å sikre stabile og trygge boforhold for barn.

Redd Barna mener også at egenandeler må knyttes til reelle livsoppholdskostnader. Barnefamilier som ikke kan dekke grunnleggende livsopphold opp mot SIFO-satsene bør ikke ha krav om egenandel ved beregning av bostøtte. Dette vil kunne redusere behovet for sosialhjelp og bidra til større økonomisk stabilitet og botrygghet for familier med lav inntekt.

Det er også et betydelig problem at mange som har rett på bostøtte ikke mottar den. SSB har tidligere estimert at mellom 50 000 og 70 000 husholdninger som har krav på bostøtte ikke søker eller mottar støtte.⁶ Barrierer knyttet til språk, informasjon, digital tilgang og kompliserte søknadsprosesser gjør at særlig utsatte grupper faller utenfor. Redd Barna mener det må settes inn målrettede tiltak for å gjøre ordningen enklere og mer tilgjengelig, blant annet gjennom enklere søknadsprosesser, bedre informasjon og veiledning, mer bruk av registerdata og mer oppsøkende arbeid. Barnefamilier må vies særskilt oppmerksomhet i dette arbeidet.

Bostøtten må gi barnefamilier større trygghet og stabilitet

Ordningen oppleves også som lite forutsigbar. Mange familier med lave inntekter har deltidsarbeid, midlertidige jobber eller varierende inntekt. Når små endringer i inntekt gir store utslag i bostøtten, kan det skape økonomisk ustabilitet i familier som allerede lever med svært små marginer.

Redd Barna mener derfor at det bør vurderes løsninger som gir barnefamilier større stabilitet og forutsigbarhet i bostøtten, blant annet gjennom lengre beregningsperioder eller mindre brå avkortning ved inntektsendringer. Ekspertgruppen om barn i fattige familier foreslo at barnefamilier skulle kunne beholde bostøtten uavkortet i seks måneder ved inntektsøkning, for å redusere økonomisk uforutsigbarhet.⁷ Samtidig peker BOVEL på at utfordringene i dagens bostøtteordning er mer grunnleggende, blant annet for lave boutgiftstak og en inntektsprøving som slår særlig negativt ut for store barnefamilier. Forslag som reduserer brå avkortning i bostøtten kan derfor være viktige for å gi barnefamilier større økonomisk trygghet og stabilitet. Øverst i skjemaet

Bostøtten må ses i sammenheng med andre ordninger

Bostøtten må ses i sammenheng med andre ytelser og tjenester, særlig gjennom Nav. Mange barnefamilier opplever i dag et fragmentert system, der bostøtte, sosialhjelp og andre ytelser ikke virker godt nok sammen.

Når bostøtten ikke strekker til, blir sosialhjelp for mange familier en nødvendig supplerende yttelse.⁸ Dette gjør familiens økonomi mer uforutsigbar og bidrar til et mer byråkratisk og fragmentert hjelpeapparat. Sosialhjelp er en skjønnsbasert ytelse med store lokale variasjoner, og er dårlig egnet som varig løsning for å sikre barns grunnleggende boforhold. Helsetilsynets tilsyn har vist alvorlig svikt i hvordan barns behov ivaretas i Nav, noe som understreker behovet for et tydeligere barneperspektiv i hele systemet. Svak bostøtte, kombinert med strammere ytelser og presset kommuneøkonomi, kan føre til at flere barnefamilier faller mellom ordningene.

Vi ber også utvalget se bostøtten i sammenheng med andre pågående prosesser og utvalg, blant annet Nav-utvalget og forslaget om ny integreringsstønad. Redd Barna mener forslaget til ny

⁵ Kim Christian Astrup og Axel West Pedersen (2024): [Boligpolitikken svikter sårbare barnefamilier](#), Dagens Næringsliv, 7. oktober 2024.

⁶ <https://www.ssb.no/bygg-bolig-og-eiendom/artikler-og-publikasjoner/far-de-som-har-rett-pa-det-bostotte>

⁷ Ekspertgruppen om barn i fattige familier (2023): *En barndom for livet – økt tilhørighet, mestring og læring for barn i fattige familier* (NOU 2023: 18).

⁸ Kommunal- og distriktsdepartementet (2022): *Bostøtten – opprydding og forankring*; Helsetilsynet (2024): *Oppsummering av landsomfattende tilsyn med Nav-kontorenes ansvar for å ivareta barns behov når familien søker økonomisk stønad*.

integreringsstønad uten tilgang til bostøtte kan øke risikoen for boligusikkerhet og bostedsløshet blant barnefamilier.

Forebygging og tidlig innsats

Stabile boforhold for barnefamilier er viktig både for barns rettigheter og god samfunnsøkonomi. En styrket bostøtte og tidlig innsats kan forebygge behov for mer omfattende tiltak senere. Redd Barna vil også løfte behovet for tidlig og helhetlig oppfølging av familier i risikozonen. Erfaringer fra prosjektet Nye mønstre viser at tett og koordinert oppfølging kan forebygge boligusikkerhet.

Familiekoordinatorer ved Nav-kontor bør derfor vurderes som del av en styrket forebyggende innsats.

Redd Barnas anbefalinger

- Bostøtten må styrkes slik at flere barnefamilier omfattes av ordningen og en større del av de reelle bostøttebehovene dekkes, særlig i pressområder.
- Inntektsgrenser, bostøttetakst og regler for inntektsprøving bør endres slik at store barnefamilier ikke faller utenfor ordningen, og bostøtten må bli mer forutsigbar ved inntektsendringer.
- Barnets beste må forankres tydeligere i bostøtteleven og boligsosialloven.
- Barnefamilier på krisesenter må prioriteres i bostøtteordningen og i det boligsosiale arbeidet, slik at barn raskere kan flytte fra krisesenter til en trygg, egnet og stabil bolig.
- Barnefamilier som ikke kan dekke grunnleggende livsopphold opp mot SIFO-satsene bør ikke ha krav om egenandel ved beregning av bostøtte.
- Ordningen må gjøres enklere og mer tilgjengelig gjennom blant annet bedre informasjon og veiledning og enklere søknadsprosesser.
- Bostøtten må ses i sammenheng med øvrige ytelser og boligsosialt arbeid, slik at familier ikke faller mellom ordningene eller skyves over på sosialhjelp. Utvalget bør også se arbeidet i sammenheng med Nav-utvalget og forslag om ny integreringsstønad.
- Bostøtten må i større grad brukes forebyggende mot boligusikkerhet og bostedsløshet blant barnefamilier, kombinert med tidlig og helhetlig oppfølging.
- Utvalget bør innhente erfaringer og innspill fra barn og unge som lever med boligusikkerhet, i tråd med barnekonvensjonen artikkel 12 om barns rett til å bli hørt i saker som berører dem.

Med vennlig hilsen

Redd Barna

Thale Skybak
seksjonsleder Norgesprogrammet

Stina Eiet Hamberg
spesialrådgiver gode levekår